

2. Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo projektas

Projektas

LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2015 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 nauja redakcija

Pakeisti Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymą Nr. IX-110 ir jį išdėstyti taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMAS

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nurodo asmenis, draudžiamus ligos socialiniu draudimu ir motinystės socialiniu draudimu, nustato teisę į šių draudimo rūšių išmokas, jų skyrimo, apskaičiavimo bei mokėjimo sąlygas.

2 straipsnis. Ligos socialinis draudimas ir motinystės socialinis draudimas

Ligos socialinis draudimas įstatymų nustatytais atvejais kompensuoja šios rūšies draudimu apdraustiems asmenims dėl jų pačių arba šeimos narių ligos ar dėl dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje prarastas ar negautas pajamas arba jų dalį. Motinystės socialinis draudimas įstatymų nustatytais atvejais kompensuoja šios rūšies draudimu apdraustiems asmenims dėl motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros prarastas pajamas ar jų dalį.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Apdraustasis asmuo** – fizinis asmuo, kuris pats moka ir (ar) už jį mokamos arba pagal įstatymus turėjo būti mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

2. **Apdraustojo asmens draudžiamosios pajamos** – visos asmens pajamos, nuo kurių buvo mokamos arba turėjo būti mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos socialiniam draudimui ir (ar) motinystės socialiniam draudimui, šio įstatymo nustatytos ir apdraustajam priskaičiuotos ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas), profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokos, mokamos vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, taip pat nedarbo socialinio draudimo išmokos, mokamos vadovaujantis Nedarbo socialinio draudimo įstatymu.

3. **Kompensuojamasis uždarbis** – apdraustojo asmens draudžiamųjų pajamų suma, pagal kurią apskaičiuojamos ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo išmokos.

4. **Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažas** – laikotarpiai, per kuriuos mokamos arba pagal įstatymus turėjo būti mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos socialiniam draudimui ir (ar) motinystės socialiniam draudimui, taip pat per kuriuos apdraustasis asmuo gavo šio įstatymo nustatytas ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas), profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokas, mokamas vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, nedarbo socialinio draudimo išmokas, mokamas vadovaujantis Nedarbo socialinio draudimo įstatymu. Savarankiškai dirbančių asmenų ar asmenų, kurie gauna pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal autorines sutartis, socialinio draudimo stažas nustatomas pagal sumokėtas socialinio draudimo įmokas. Jei šios įmokos sumokėtos nuo minimaliosios mėnesinės algos dydžio sumos, įgyjamas vieno mėnesio socialinio draudimo stažas. Tais atvejais, kai įmokos sumokėtos nuo mažesnės arba didesnės nei minimalioji mėnesinė alga sumos, socialinio draudimo stažas laikomas proporcingai mažesniu arba didesniu.

Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo stažas apskaičiuojamas Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka.

5. **Išmokos gavėjas** – fizinis asmuo, kuris turi teisę gauti įstatymų nustatytas ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmokas.

6. **Šeimos narys** – sutuoktinis, vaikas (įvaikis), motina (tėvas), įmotė (įtėvis).

7. **Šalies vidutinis mėnesinis darbo užmokestis** – Lietuvos statistikos departamento skelbiamas vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje.

4 straipsnis. Asmenys, draudžiami ligos socialiniu draudimu ir motinystės socialiniu draudimu

1. Ligos socialiniu draudimu ir motinystės socialiniu draudimu privalomai draudžiamus asmenis nustato Valstybinio socialinio draudimo įstatymas.

2. Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo įmokų mokėjimo tvarką nustato Valstybinio socialinio draudimo įstatymas.

3. Ligos socialiniu draudimu ir motinystės socialiniu draudimu privalomai nedraudžiami asmenys turi teisę šios rūšies draudimu draustis savanoriškai Vyriausybės nustatyta tvarka.

4. Asmenys, gaunantys pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal autorines sutartis, laikomi apdraustaisiais nuo valstybinio socialinio draudimo pradžios datos iki draudiminio įvykio dienos, jei per šį laikotarpį buvo sumokėtos valstybinio socialinio draudimo įmokos nuo pajamų sumos, ne mažesnės kaip šio laikotarpio minimaliųjų mėnesinių algų suma. Šioje dalyje išvardyti asmenys apdraustaisiais laikomi ne ilgesnį kaip 24 mėnesių laikotarpį nuo valstybinio socialinio draudimo pradžios datos.

5 straipsnis. Ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros socialinio draudimo išmokos

1. Pagal šį įstatymą skiriamos ir mokamos ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos.

2. Ligos išmokos skiriamos turintiems teisę jas gauti asmenims šiais atvejais:

1) apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingiems dėl ligos arba traumos ir dėl to praradusiems darbo pajamų, išskyrus Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo numatytus ligos išmokos skyrimo ir mokėjimo atvejus;

2) sergantiems šeimos nariams slaugyti. Ši išmoka skiriama, jeigu gydytojo nurodymu būtina slaugyti susirgusį apdraustojo asmens šeimos narį;

3) dėl užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų nušalintiems nuo darbo;

4) apdraustiesiems asmenims, kurie gydomi sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas. Ši išmoka skiriama apdraustiesiems asmenims už visą gydymosi tokioje įstaigoje laiką, taip pat vykimo į ją ir grįžimo iš jos laiką;

5) pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programą ugdomų vaikų priežiūrai, jeigu švietimo įstaigose nustatytas infekcijų plitimą ribojantis režimas;

6) vaiko priežiūrai, jeigu asmuo, kuriam suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos ar atostogos vaikui prižiūrėti (toliau – vaiko priežiūros atostogos) dėl savo ar kito vaiko iki 3 metų ligos ar traumos negali šio vaiko prižiūrėti;

7) apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingiems dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu.

3. Motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokos skiriamos turintiems teisę jas gauti apdraustiesiems asmenims šiais atvejais:

1) motinystės – moterims nėštumo ir gimdymo atostogų metu;

2) tėvystės – apdraustajam asmeniui tėvystės atostogų metu;

3) vaiko priežiūros – apdraustajam asmeniui vaiko priežiūros atostogų metu, kol vaikui sueis vieni arba du metai, arba vaiko priežiūros atostogų, suteiktų pagal Darbo kodekso 147 straipsnio 2 dalį, metu, jeigu įmotė (įtėvis) anksčiau negavo vaiko priežiūros tam pačiam vaikui prižiūrėti.

4. Pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą motinystės socialiniu draudimu draudžiami asmenys, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka nėštumo ir gimdymo, tėvystės ir vaiko priežiūros atostogos nesuteikiamos, pateikę nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimą, prilyginami asmenims, kuriems suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos, o pateikę vaiko gimimo liudijimą, – asmenims, kuriems suteiktos tėvystės ar vaiko priežiūros atostogos.

5. Profesinės reabilitacijos išmokos skiriamos ir mokamos turintiems teisę jas gauti apdraustiesiems asmenims, kuriems Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – NDNT) nustatė profesinės reabilitacijos paslaugų poreikį, jeigu šie asmenys dalyvauja profesinės reabilitacijos programoje.

6 straipsnis. Kompensuojamasis uždarbis

1. Kompensuojamasis uždarbis, pagal kurį nustatomas ligos ir profesinės reabilitacijos išmokų dydis, yra apskaičiuojamas pagal apdraustojo asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas per paeiliui einančius 3 kalendorinius mėnesius, buvusius iki praeito kalendorinio mėnesio prieš laikinojo nedarbingumo nustatymo ar profesinės reabilitacijos programos pradžios mėnesį.

2. Kompensuojamasis uždarbis, pagal kurį nustatomas motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokų dydis, yra apskaičiuojamas pagal apdraustojo asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas per paeiliui einančius 12 kalendorinių mėnesių, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš nėštumo ir gimdymo, tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų pradžios mėnesį.

3. Jeigu visą šio straipsnio 2 dalyje nurodytą laikotarpį arba jo dalį apdraustajam buvo mokama vaiko priežiūros išmoka už prieš tai gimusį (įvaikintą) vaiką arba jis buvo prieš tai gimusio vaiko nėštumo ir gimdymo, tėvystės, vaiko priežiūros atostogose arba įvaikinto vaiko priežiūros atostogose, jo prašymu nauja motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoka gali būti apskaičiuota iš kompensuojamojo uždarbio, pagal kurį buvo apskaičiuota ankstesnė (pirmesnė) motinystės, tėvystės ar vaiko priežiūros išmoka.

4. Jeigu vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis ligos išmokai apskaičiuoti yra mažesnis už 15 procentų šalies vidutinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki nedarbingumo atsiradimo mėnesio, ši išmoka skaičiuojama taikant pastarąjį dydį. Jeigu vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokai apskaičiuoti yra mažesnis už 20 procentų šalies vidutinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki nėštumo ir gimdymo, tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų suteikimo dienos, šios išmokos skaičiuojamos taikant pastarąjį dydį. Jeigu profesinės reabilitacijos išmokos gavėjo vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis yra mažesnis už profesinės reabilitacijos programos pradžios

mėnesį galiojusių dviejų valstybinių socialinio draudimo bazinių pensijų sumą, profesinės reabilitacijos išmoka skaičiuojama pagal pastarąjį dydį.

5. Maksimalus kompensuojamasis uždarbis išmokoms apskaičiuoti negali viršyti 2 šalies vidutinių darbo užmokesčių, galiojusių užpraeitą ketvirtį iki nedarbingumo atsiradimo mėnesio, profesinės reabilitacijos programos pradžios mėnesio ar nėštumo ir gimdymo, tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų suteikimo dienos, dydžio.

6. Vidutinis mėnesinis kompensuojamasis uždarbis išmokoms apskaičiuoti nustatomas Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka.

7 straipsnis. Išmokos mokėjimas mirus asmeniui, turėjusiam teisę ją gauti

1. Ligos, profesinės reabilitacijos ir motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokų sumos, kurios priklausė apdraustajam ir kurių jis dėl mirties negavo, išmokamos asmenims, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusiojo asmens turtas, kai jie pateikia paveldėjimo teisės liudijimą.

ANTRASIS SKIRSNIS LIGOS IŠMOKA

8 straipsnis. Teisė gauti ligos išmoką

1. Teisę gauti ligos išmoką šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais turi asmenys, jeigu jie:

1) yra apdrausti ligos socialiniu draudimu;

2) tampa laikinai nedarbingi ir dėl to praranda darbo pajamų, taip pat jeigu tuo laikotarpiu jie negauna ligos išmokos pagal Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymą;

3) iki laikinojo nedarbingumo pradžios dienos turi ne trumpesnę kaip 3 mėnesių per paskutinius 12 mėnesių arba ne trumpesnę kaip 6 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos socialinio draudimo stažą, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 2 dalyje.

2. Ligos išmoką turi teisę gauti ir apdraustieji asmenys iki 26 metų, kurie iki laikinojo nedarbingumo pradžios dienos neįgijo šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyto stažo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais mokėsi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal profesinio mokymo programą bei aukštosiose mokyklose pagal dieninę arba nuolatinę studijų formą, jeigu laikinasis nedarbingumas prasideda per 6 mėnesius nuo mokslo baigimo (pagal mokslo baigimą įrodantį dokumentą).

3. Turintiems darbo ar tarnybos santykius asmenims ligos išmoka skiriama, jeigu teisę ją gauti atsirado darbo ar tarnybos laikotarpiu, įskaitant bandomąjį laikotarpį, ir atleidimo iš darbo ar tarnybos dieną.

4. Ligos išmoką taip pat turi teisę gauti neturintys darbo ar tarnybos santykių asmenys, jeigu jie turi šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytą stažą, o laikinasis nedarbingumas prasidėjo laikotarpiu, kuriuo šie asmenys laikomi apdraustaisiais.

5. Pagrindas skirti ligos išmoką yra nedarbingumo pažymėjimas, išduotas pagal sveikatos apsaugos ir socialinės apsaugos ir darbo ministrų patvirtintas Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklės.

9 straipsnis. Ligos išmokos dėl apdraustojo asmens ligos arba traumos mokėjimo trukmė

1. Turintiems darbo ar tarnybos santykius apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingiems šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1, 3, 4 punktuose nurodytais atvejais, ligos išmoką 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas moka darbdavys. Ligos išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti trečiąją nedarbingumo dieną ir mokama iki darbingumo atgavimo dienos ar darbingumo lygio nustatymo dienos. Tuo atveju, kai asmenims

NDNT nustato profesinės reabilitacijos paslaugų poreikį, ligos išmoka mokama iki pirmosios dalyvavimo profesinės reabilitacijos programoje dienos. Ligos išmoka po atleidimo iš darbo dėl tos ligos ar traumos, dėl kurių jis tapo nedarbingas iki atleidimo iš darbo, mokama ne ilgiau kaip 5 kalendorines ligos dienas, jeigu apdrausto asmens laikinasis nedarbingumas, prasidėjęs draudimo laikotarpiu, tęsiasi po atleidimo iš darbo.

2. Apdraustiesiems asmenims, gaunantiems valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, ligos išmoka šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytais atvejais iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir mokama ne ilgiau kaip 90 kalendorinių dienų per kalendorinius metus.

3. Apdraustiesiems asmenims, kurie savanoriškai gydosisi nuo alkoholizmo, narkomanijos ar toksikomanijos specializuotuose stacionaruose, ligos išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti šio straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir mokama ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų vieną kartą per kalendorinius metus.

4. Apdraustiesiems asmenims, tapusiems laikinai nedarbingiems dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu, ligos išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti pirmą nedarbingumo dieną ir mokama iki darbingumo atgavimo dienos ar darbingumo lygio nustatymo dienos.

5. Neturintiems darbo ar tarnybos santykių apdraustiesiems asmenims, įgijusiems teisę gauti ligos išmoką, ligos išmoka mokama nuo 3 laikinojo nedarbingumo dienos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų ir mokama iki darbingumo atgavimo dienos ar darbingumo lygio nustatymo dienos.

10 straipsnis. Ligos išmokos sergančiam šeimos nariui slaugyti arba vaikui prižiūrėti mokėjimo trukmė

1. Kai apdraustasis asmuo slaugo sergantį šeimos narį, išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmosios slaugymo dienos ir mokama ne ilgiau kaip 7 kalendorines dienas.

2. Turinčiam teisę gauti ligos išmoką šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka šeimos nariui, globėjui, slaugančiam sergantį iki keturiolikos metų vaiką, išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmos vaiko slaugymo ar priežiūros dienos ir mokama ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų.

3. Turinčiam teisę gauti ligos išmoką šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka motinai (tėvui), įmotei (įtėviui), prižiūrinčiam vaiką, kurio priežiūrai suteiktos nėštumo ir gimdymo ar vaiko priežiūros atostogos kitam asmeniui, kuris dėl savo ar kito vaiko iki 3 metų ligos ar traumos negali šio vaiko prižiūrėti, išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmos vaiko slaugymo ar priežiūros dienos ir mokama ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų. Bendras ligos išmokos mokėjimo terminas negali viršyti 90 kalendorinių dienų per kalendorinius metus.

4. Turinčiam teisę gauti ligos išmoką šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka šeimos nariui ar globėjui, slaugančiam stacionare ar (ir) medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo įstaigoje sergantį iki septynerių metų vaiką, taip pat šeimos nariui, globėjui ar rūpintojui, slaugančiam stacionare, ambulatoriškai ar (ir) medicininės reabilitacijos ir sanatorinio gydymo įstaigoje vaiką iki aštuoniolikos metų, sergantį sunkiomis ligomis, kurių sąrašą tvirtina sveikatos apsaugos ministras ir socialinės apsaugos ir darbo ministras, išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų pradedama mokėti nuo pirmosios slaugymo dienos ir mokama visą reikalingą slaugymo laikotarpį, bet ne ilgiau kaip 120 dienų per kalendorinius metus.

11 straipsnis. Ligos išmokos užkrečiamųjų ligų protrūkių arba jų epidemijų metu mokėjimo trukmė

1. Kai teisės aktų nustatyta tvarka ypač pavojingų arba nežinomos kilmės užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų židiniuose nustatomas karantino režimas, ligos išmoka dėl šios priežasties nušalintiems nuo darbo apdraustiesiems asmenims mokama šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka visą nušalinimo nuo darbo laikotarpį iki karantino atšaukimo.

2. Apdraustiesiems asmenims, gaunantiems valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, ligos išmoka šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 3 punkte numatytais atvejais iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų mokama šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

3. Užkrečiamųjų ligų protrūkių arba epidemijų metu, kai apdraustasis asmuo nuo darbo laikinai nušalinamas kaip užkrečiamosios ligos sukėlėjo nešiotojas ir negalima jo perkelti į kitą darbą, ligos išmoka apskaičiuojama pagal kompensuojamąjį uždarbį, gautą tik toje darbovietėje, kurioje apdraustasis asmuo nušalintas nuo darbo, ir mokama šio įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka.

4. Kai teisės aktų nustatyta tvarka švietimo įstaigose nustatomas infekcijų plitimą ribojantis režimas ir dėl to atsirado būtinybė prižiūrėti pagal ikimokyklinio ar priešmokyklinio ugdymo programą ugdomą vaiką, ligos išmoka iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų mokama šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

12 straipsnis. Ligos išmokos asmenims, kurie gydosį sveikatos priežiūros įstaigose, teikiančiose ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, mokėjimo trukmė

1. Apdraustajam asmeniui, kuris gydosį sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, išmoka mokama 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka už visą gydymosi joje laiką, tai pat vykimo į šią įstaigą ir grįžimo iš jos laiką.

2. Apdraustiesiems asmenims, gaunantiems valstybinio socialinio draudimo netekto darbingumo (invalidumo) pensiją, ligos išmoka šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 4 punkte numatytais atvejais iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų mokama šio įstatymo 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka.

13 straipsnis. Ligos išmokos mokėjimas atostogų metu

1. Jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas dėl ligos arba traumos atsirado to asmens mokamų kasmetinių atostogų metu arba šių atostogų metu apdraustasis asmuo gydosį sveikatos priežiūros įstaigoje, teikiančioje ortopedines ir (ar) protezavimo paslaugas, ligos išmoka mokama šio įstatymo 9 ir 12 straipsniuose nustatyta tvarka.

2. Jeigu apdraustojo asmens laikinasis nedarbingumas dėl šio įstatymo 5 straipsnio 2 dalyje nurodytų priežasčių atsirado to asmens nemokamų atostogų metu arba jeigu apdraustasis asmuo nušalintas nuo darbo be teisės gauti darbo užmokestį, ligos išmoka pradedama mokėti šio įstatymo 9–12 straipsniuose nustatyta tvarka nuo tos dienos, kurią apdraustasis asmuo turėjo pradėti dirbti. Tokia pat tvarka išmoka mokama, jeigu apdraustasis asmuo nušalinamas nuo darbo ligos metu.

14 straipsnis. Ligos išmokos dydis

1. Ligos išmoka, kurią moka darbdavys 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas, negali būti mažesnė negu 80 procentų ir ne didesnė kaip 100 procentų išmokos gavėjo vidutinio darbo užmokesčio, apskaičiuoto Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Ligos išmoka, mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų, lygi 80 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

3. Ligos išmoka, tapus laikinai nedarbingam dėl audinių, ląstelių ar organų paėmimo transplantacijai donorystės tikslu, mokama 100 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio.

4. Ligos išmoka sergančiam šeimos nariui slaugyti arba vaikui prižiūrėti, mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų, lygi 85 procentams išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

5. Ligos išmoka, mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų, per mėnesį negali būti mažesnė už 15 procentų šalies vidutinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki laikino nedarbingumo nustatymo mėnesio.

6. Ligos išmoka apskaičiuojama ir mokama Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka.

15 straipsnis. Sąlygos, kuriomis ligos išmoka nemokama

1. Ligos išmoka nemokama, jeigu kompetentingos institucijos nustato, kad:

1) apdraustasis asmuo tapo laikinai nedarbingas dėl traumos, kurią gavo darydamas nusikalstamą veiką;

2) apdraustasis asmuo sužalojo savo sveikatą arba apsimetė sergančiu;

3) apdraustasis asmuo tapo nedarbingas dėl neblaivumo (girtumo) ar dėl piktnaudžiavimo psichiką veikiančiomis medžiagomis.

2. Asmenims, be pateisinamų priežasčių pažeidusiems elgesio nedarbingumo metu tvarką, nustatytą sveikatos apsaugos ir socialinės apsaugos ir darbo ministrų patvirtintose Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklėse, ligos išmoka neskiriama arba jos mokėjimas nutraukiamas nuo pažeidimo padarymo dienos Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka.

TREČIASIS SKIRSNIS MOTINYSTĖS, TĖVYSTĖS IR VAIKO PRIEŽIŪROS IŠMOKOS

16 straipsnis. Teisė gauti motinystės išmoką nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu

1. Teisę gauti motinystės išmoką turi asmuo, kuris:

1) yra apdraustas motinystės socialiniu draudimu, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 4 dalyje;

2) įstatymų nustatyta tvarka išleistas nėštumo ir gimdymo atostogų, išskyrus atvejus kai apdraustasis pagal šio įstatymo 5 straipsnio 4 dalį prilyginamas asmeniui, išleistam nėštumo ir gimdymo atostogų, taip pat atvejus, numatytus šio straipsnio 4 dalyje;

3) iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytus atvejus.

2. Teisę gauti motinystės išmoką nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu turi apdraustieji asmenys iki 26 metų, kurie iki nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios neįgijo šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyto stažo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais mokėsi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal profesinio mokymo programą bei aukštosiose mokyklose pagal dieninę arba nuolatinę studijų formą, jeigu nėštumo ir gimdymo atostogos suteikiamos per 12 mėnesių nuo mokslo baigimo (pagal mokslo baigimą įrodantį dokumentą).

3. Jei asmenys neturi šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyto motinystės socialinio draudimo stažo, teisę gauti motinystės išmoką turi asmenys, jeigu jie iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 24 mėnesių per paskutinius 60 mėnesių motinystės socialinio draudimo stažą, iš kurių bent 3 mėnesių draudimo stažas įgytas iki pirmos nėštumo ir gimdymo atostogų dienos.

4. Moteriai, atleisti iš darbo nėštumo metu arba nėštumo ir gimdymo atostogų metu dėl įmonės, įstaigos, organizacijos likvidavimo ar bankroto, atleisti iš tarnybos, taip pat dėl to, kad pasibaigė darbo sutartis arba Valstybės tarnybos įstatyme, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų

darbo apmokėjimo įstatyme ir Teisėjų atlyginimų įstatyme nurodytų asmenų paskyrimo į pareigas terminas ar įgaliojimų laikas, ir turinčiai šio straipsnio 1 dalyje nurodytą motinystės socialinio draudimo stažą arba atitinkančiai šio straipsnio 2 ar 3 dalyse nustatytus reikalavimus, motinystės išmoka mokama šio įstatymo 17 straipsnyje nustatyta tvarka. Ši nuostata taip pat taikoma ir kitoms nėštumo ir gimdymo atostogoms, jeigu jos prasideda prieš tai gimusio vaiko auginimo iki 3 metų laikotarpiu.

5. Pagrindas skirti motinystės išmoką nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu yra nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimas, išduotas pagal sveikatos apsaugos ir socialinės apsaugos ir darbo ministrų patvirtintas Elektroninių nedarbingumo pažymėjimų bei elektroninių nėštumo ir gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklės.

17 straipsnis. Motinystės išmokos nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu mokėjimo trukmė

1. Moterims, suėjus 30 ir daugiau nėštumo savaitių, motinystės išmoka mokama už 126 kalendorines dienas. Komplikuoto gimdymo atveju ir kai gimė daugiau negu vienas vaikas, išmoka mokama papildomai už 14 kalendorinių dienų. Moterims, kurios iki gimdymo datos (suėjus 30 ir daugiau nėštumo savaitių) nepasinaudojo teise į nėštumo ir gimdymo atostogas, motinystės išmoka mokama už 56 kalendorines dienas po gimdymo.

2. Moterims, kurios iki gimdymo datos (suėjus 30 ir daugiau nėštumo savaitių) nepasinaudojo teise į nėštumo ir gimdymo atostogas, komplikuoto gimdymo atveju ar kai gimė daugiau negu vienas vaikas, motinystės išmoka mokama už 70 kalendorinių dienų po gimdymo.

3. Moterims, pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę, motinystės išmoka mokama už 28 kalendorines dienas po gimdymo. Jeigu kūdikis gyvena 28 paras ir ilgiau, išmoka mokama už 126 kalendorines dienas po gimdymo. Moterims, pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę negyvą vaiką, motinystės išmoka mokama už 28 kalendorines dienas po gimdymo.

4. Moterims, pagimdžiusioms 22–30 nėštumo savaitę, komplikuoto gimdymo atveju ir kai gimė daugiau negu vienas vaikas, išmoka papildomai mokama už 14 kalendorinių dienų.

5. Apdraustajam asmeniui, paskirtam naujagimio globėju, motinystės išmoka mokama nuo globos nustatymo dienos tol, kol kūdikiui sueis 70 dienų.

18 straipsnis. Motinystės išmokos nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu dydis

1. Motinystės išmoka nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpiu mokama 100 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

2. Motinystės išmoka per mėnesį negali būti mažesnė už 20 procentų šalies vidutinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki nėštumo ir gimdymo atostogų suteikimo dienos.

3. Jeigu apdraustasis motinystės išmokos gavimo laikotarpiu turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos motinystės socialinio draudimo įmokos, ar iš tuo laikotarpiu vykdytos darbinės veiklos gautų pajamų, kurios pagal šį įstatymą nėra draudžiamosios pajamos, ar gauna šio įstatymo nustatytas ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas) ar profesinės reabilitacijos išmokas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokas, mokamas vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, ir jų dydis mažesnis už motinystės išmoką, jam mokamas motinystės išmokos ir jo atitinkamą mėnesį turėtų pajamų ir (ar) išmokų skirtumas Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka. Jeigu šių pajamų ir (ar) išmokų dydis yra didesnis už motinystės išmoką arba jai lygus, motinystės išmoka nemokama. Mokant motinystės išmoką, į draudžiamąsias pajamas neįtraukiamos motinystės išmokos mokėjimo metu gautos draudžiamosios pajamos už darbą, atliktą iki pirmosios nėštumo ir gimdymo atostogų dienos.

4. Motinystės išmoka apskaičiuojama ir mokama Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka.

19 straipsnis. Teisė gauti tėvystės išmoką

1. Teisę gauti tėvystės išmoką turi tėvas, kuris:

1) yra apdraustas motinystės socialiniu draudimu;

2) įstatymų nustatyta tvarka išleistas tėvystės atostogų, išskyrus atvejus, kai apdraustasis pagal šio įstatymo 5 straipsnio 4 dalį prilyginamas asmeniui, išleistam tėvystės atostogų;

3) iki pirmosios tėvystės atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytus atvejus.

2. Teisę gauti tėvystės išmoką tėvystės atostogų laikotarpiu turi apdraustieji asmenys iki 26 metų, kurie iki tėvystės atostogų pradžios neįgijo šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyto stažo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais mokėsi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal profesinio mokymo programą bei aukštosiose mokyklose pagal dieninę arba nuolatinę studijų formą, jeigu tėvystės atostogos suteikiamos per 12 mėnesių nuo mokslo baigimo (pagal mokslo baigimą įrodantį dokumentą).

3. Jei asmenys neturi šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyto motinystės socialinio draudimo stažo, teisę gauti tėvystės išmoką turi asmenys, jeigu jie iki pirmosios tėvystės atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 24 mėnesių per paskutinius 60 mėnesių motinystės socialinio draudimo stažą, iš kurių bent 3 mėnesių draudimo stažas įgytas iki pirmos tėvystės atostogų dienos.

20 straipsnis. Tėvystės išmokos mokėjimo trukmė

Maksimali tėvystės išmokos mokėjimo trukmė tėvystės atostogų laikotarpiu – 30 kalendorinių dienų.

21. straipsnis. Tėvystės išmokos dydis

1. Tėvystės išmoka mokama 100 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

2. Tėvystės išmoka per mėnesį negali būti mažesnė už 20 procentų šalies vidutinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki tėvystės atostogų suteikimo dienos.

3. Jeigu apdraustasis asmuo tėvystės išmokos gavimo laikotarpiu turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos motinystės socialinio draudimo įmokos, ar iš tuo laikotarpiu vykdytos darbinės veiklos gautų pajamų, kurios pagal šį įstatymą nėra draudžiamosios pajamos, ar gauna šio įstatymo nustatytas ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas) ar profesinės reabilitacijos išmokas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokas, mokamas vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, ir jų dydis mažesnis už tėvystės išmoką, jam mokamas tėvystės išmokos ir jo atitinkamą mėnesį turėtų pajamų ir (ar) išmokų skirtumas Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka. Jeigu šių pajamų ir (ar išmokų) dydis yra didesnis už tėvystės išmoką arba jai lygus, tėvystės išmoka nemokama. Mokant tėvystės išmoką, į draudžiamąsias pajamas neįtraukiamos tėvystės išmokos mokėjimo metu gautos draudžiamosios pajamos už darbą, atliktą iki pirmosios tėvystės atostogų dienos.

4. Tėvystės išmoka apskaičiuojama ir mokama Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka.

22 straipsnis. Teisė gauti vaiko priežiūros išmoką

1. Teisę gauti vaiko priežiūros išmoką turi vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjas, kuris:

1) yra apdraustas motinystės socialiniu draudimu, išskyrus atvejus, numatytus šio straipsnio 6, 7 ir 8 dalyse;

2) įstatymų nustatyta tvarka išleistas vaiko priežiūros atostogų, išskyrus atvejus, kai vaiko priežiūros atostogos nutraukiamos dėl grįžimo į darbą, atvejus kai apdraustasis pagal šio įstatymo 5

straipsnio 4 dalį prilyginamas asmeniui, išleistam vaiko priežiūros atostogų, bei atvejus, numatytus šio straipsnio 6 ir 7 dalyse;

3) iki pirmosios vaiko priežiūros atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 12 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius motinystės socialinio draudimo stažą, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalyse numatytus atvejus.

2. Teisę gauti vaiko priežiūros išmoką turi apdraustieji asmenys iki 26 metų (vienas iš tėvų (įtėvių) ar globėjas), kurie iki vaiko priežiūros atostogų pradžios neįgijo šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyto stažo dėl to, kad nurodytais laikotarpiais mokėsi pagal bendrojo ugdymo programą ar pagal profesinio mokymo programą bei aukštosiose mokyklose pagal dieninę arba nuolatinę studijų formą, jeigu vaiko priežiūros atostogos suteikiamos per 12 mėnesių nuo mokslo baigimo (pagal mokslo baigimą įrodantį dokumentą) arba vaiko priežiūros atostogos suteikiamos nuo kitos dienos po dienos, kurią baigiasi nėštumo ir gimdymo atostogos ar tėvystės atostogos, kai už tą patį vaiką apdraustajam asmeniui buvo mokėta motinystės ar tėvystės išmoka pagal šio įstatymo 16 straipsnio 2 dalį ar 19 straipsnio 2 dalį.

3. Jei asmenys neturi šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyto motinystės socialinio draudimo stažo, teisę gauti vaiko priežiūros išmoką turi asmenys, jeigu jie iki pirmosios vaiko priežiūros atostogų dienos turi ne trumpesnę kaip 24 mėnesių per paskutinius 60 mėnesių motinystės socialinio draudimo stažą, iš kurių bent 3 mėnesių draudimo stažas įgytas iki vaiko priežiūros atostogų dienos.

4. Jeigu apdraustasis, gaunantis vaiko priežiūros išmoką, įgyja teisę gauti motinystės arba vaiko priežiūros išmoką dėl kito vaiko gimimo ar įvaikinimo, jam mokamos abi šios išmokos, tačiau bendra išmokų suma negali būti didesnė kaip 100 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio. Vaiko priežiūros išmokos mokamos neatsižvelgiant į tai, kurio vaiko priežiūrai suteiktos vaiko priežiūros atostogos.

5. Asmeniui, neturinčiam teisės gauti vaiko priežiūros išmokos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų, mokama išmoka pagal Išmokų vaikams įstatymą.

6. Vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjui, gaunančiam vaiko priežiūros išmoką, atleistam iš darbo dėl įmonės, įstaigos, organizacijos likvidavimo ar bankroto, atleistam iš tarnybos, taip pat dėl to, kad pasibaigė darbo sutartis arba Valstybės tarnybos įstatyme, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatyme ir Teisėjų atlyginimų įstatyme nurodytų asmenų paskyrimo į pareigas terminas ar įgaliojimų laikas, vaiko priežiūros išmoka mokama šio įstatymo 23 ir 24 straipsniuose nustatyta tvarka. Ši nuostata taip pat taikoma skiriant vaiko priežiūros išmoką, jeigu teisė ją gauti atsirado prieš tai gimusio ar įvaikinto vaiko auginimo iki 3 metų laikotarpiu.

7. Vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjui, turinčiam šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytą motinystės socialinio draudimo stažą arba atitinkančiam šio straipsnio 2 ar 3 dalyje nustatytus reikalavimus, atleistam iš darbo dėl įmonės, įstaigos, organizacijos likvidavimo ar bankroto, atleistam iš tarnybos, taip pat dėl to, kad pasibaigė darbo sutartis arba Valstybės tarnybos įstatyme, Valstybės politikų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatyme ir Teisėjų atlyginimų įstatyme nurodytų asmenų paskyrimo į pareigas terminas ar įgaliojimų laikas, ir dėl to negavusiam vaiko priežiūros atostogų, vaiko priežiūros išmoka mokama šio įstatymo 23 ir 24 straipsniuose nustatyta tvarka. Ši nuostata taip pat taikoma skiriant vaiko priežiūros išmoką, jeigu teisė ją gauti atsirado prieš tai gimusio ar įvaikinto vaiko auginimo iki 3 metų laikotarpiu.

8. Vienam iš tėvų (įtėvių) ar globėjų, gaunančiam pajamas iš sporto ar atlikėjo veiklos arba pagal autorines sutartis, kuris nėra apdraustas motinystės socialiniu draudimu, vaiko priežiūros išmoka mokama šio įstatymo 23 ir 24 straipsniuose nustatyta tvarka, jeigu jam buvo mokėta motinystės ar tėvystės išmoka ir jis turi šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytą motinystės socialinio draudimo stažą arba atitinka šio straipsnio 2 ar 3 dalyje nustatytus reikalavimus.

23 straipsnis. Vaiko priežiūros išmokos mokėjimo trukmė

1. Vaiko priežiūros išmoka mokama vaiko priežiūros atostogų laikotarpiu, išskyrus atvejus, numatytus šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punkte, nuo nėštumo ir gimdymo atostogų pabaigos

tol, kol vaikui sueis vieni arba dveji metai, arba vaiko priežiūros atostogų, suteiktų pagal Darbo kodekso 147 straipsnio 2 dalį, laikotarpiu.

2. Jeigu motina negavo motinystės išmokos už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį, tai vaiko priežiūros išmoka turintiems teisę ją gauti šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytiems asmenims skiriama nuo vaiko gimimo dienos arba nuo pirmos dienos po tėvystės atostogų pabaigos.

3. Jeigu motinystės išmoką už nėštumo ir gimdymo atostogų laikotarpį gavusi motina mirė, vaiko priežiūros išmoka turintiems teisę ją gauti šio įstatymo 22 straipsnyje nurodytiems asmenims skiriama nuo motinos mirties dienos.

4. Tėvystės atostogų metu tėvui, gaunančiam tėvystės išmoką, vaiko priežiūros išmoka nemokama.

5. Apdraustojo, turinčio teisę į vaiko priežiūros išmoką, vaikui teisės aktų nustatyta tvarka nustačius laikinąją ar nuolatinę globą ar apdraustajam, turinčiam teisę gauti vaiko priežiūros išmoką, teismo sprendimu apribojus tėvų (tėvo ar motinos) valdžią arba apdraustąjį teismo nutartimi atleidus ar nušalinus nuo globėjo pareigų, ši išmoka neskiriama arba jos mokėjimas nutraukiamas kitą dieną po teismo sprendimo ar nutarties įsiteisėjimo dienos, jeigu teismas nenutaria jų vykdyti skubiai, Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka.

24 straipsnis. Vaiko priežiūros išmokos dydis

1. Vaiko priežiūros išmokos dydis iki vaikui sueis vieneri metai yra 100 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio, jeigu apdraustasis pasirenka gauti šią išmoką, kol vaikui sueis vieneri metai. Jeigu apdraustasis pasirenka gauti vaiko priežiūros išmoką, kol vaikui sueis dveji metai, šios išmokos dydis iki vaikui sueis vieneri metai yra 70 procentų, o iki vaikui sueis dveji metai, – 40 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio. Vaiko priežiūros išmokos dydis vaiko priežiūros atostogų, suteiktų pagal Darbo kodekso 147 straipsnio 2 dalį, laikotarpiu yra 70 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

2. Vaiko priežiūros išmoka per mėnesį negali būti mažesnė nei 20 procentų šalies vidutinio darbo užmokesčio, galiojusio užpraeitą ketvirtį iki vaiko priežiūros atostogų suteikimo dienos.

3. Jeigu apdraustajam gimsta du ir daugiau vaikų ar apdraustasis įvaikina du ir daugiau vaikų ir jis yra šių vaikų priežiūros atostogose, išskyrus atvejus, numatytus šio įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punkte, vaiko priežiūros išmoka (šio straipsnio 1 ir 2 dalys) didinama atsižvelgiant į vienu metu gimusių ar įvaikintų vaikų skaičių, tačiau mokama bendra išmokų suma negali būti didesnė kaip 100 procentų išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

4. Jeigu apdraustasis, kuriam yra paskirta vaiko priežiūros išmoka, turi pajamų, nuo kurių skaičiuojamos motinystės socialinio draudimo įmokos, ar iš vaiko auginimo iki dviejų metų laikotarpiu vykdytos darbinės veiklos gautų pajamų, kurios pagal šį įstatymą nėra draudžiamosios pajamos, ar gauna šio įstatymo nustatytas ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias ligos dienas) ar profesinės reabilitacijos išmokas, ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos išmokas, mokamas vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, jam mokama vaiko priežiūros išmoka:

- jei apdraustasis yra pasirinkęs gauti išmoką iki vaikui sueis vieneri metai, – 100 procentų skirtumo tarp gavėjo kompensuojamojo uždarbio ir atitinkamą mėnesį turėtų pajamų ir (ar) išmokų Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka;

- jei apdraustasis yra pasirinkęs gauti išmoką iki vaikui sueis dveji metai, – 70 procentų skirtumo tarp gavėjo kompensuojamojo uždarbio ir atitinkamą mėnesį turėtų pajamų ir (ar) išmokų laikotarpiu, kol vaikui sueis vieneri metai, ir 40 procentų skirtumo tarp gavėjo kompensuojamojo uždarbio ir atitinkamą mėnesį turėtų pajamų ir (ar) išmokų laikotarpiu, kol vaikui sueis dveji metai Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka.

5. Mokant vaiko priežiūros išmoką, į draudžiamąsias pajamas neįtraukiamos vaiko priežiūros išmokos mokėjimo metu gautos draudžiamosios pajamos už darbą, atliktą iki pirmosios vaiko priežiūros atostogų dienos

6. Vaiko priežiūros išmoka apskaičiuojama ir mokama Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka.

7. Jeigu apdraustasis, esantis vaiko priežiūros atostogose, įsidarbina kitoje darbovietėje ir šioje darbovietėje jam suteikiamos vaiko priežiūros atostogos, vaiko priežiūros išmoka už šį laikotarpį iš naujo neskiriama.

KETVIRTASIS SKIRSNIS PROFESINĖS REABILITACIJOS IŠMOKA

25 straipsnis. Teisė gauti profesinės rehabilitacijos išmoką

1. Teisę gauti profesinės rehabilitacijos išmoką šio įstatymo 5 straipsnio 5 dalyje nurodytu atveju turi apdraustieji asmenys, jeigu jie:

- 1) dalyvauja profesinės rehabilitacijos programoje ir dėl to negauna darbo pajamų;
- 2) iki profesinės rehabilitacijos programos pradžios turi ne trumpesnę kaip 3 mėnesių per paskutinius 12 mėnesių arba ne trumpesnę kaip 6 mėnesių per paskutinius 24 mėnesius ligos socialinio draudimo stažą.

2. Pagrindas skirti profesinės rehabilitacijos išmoką yra NDNT sprendimas dėl profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikio nustatymo ir profesinės rehabilitacijos pažymėjimas, išduotas vadovaujantis socialinės apsaugos ir darbo ministro patvirtintomis Profesinės rehabilitacijos pažymėjimų davimo taisyklėmis.

26 straipsnis. Profesinės rehabilitacijos išmokos mokėjimas

1. Profesinės rehabilitacijos išmoka turinčiam teisę ją gauti asmeniui skiriama už dalyvavimo profesinės rehabilitacijos programoje laikotarpį ir mokama nuo pirmosios dalyvavimo profesinės rehabilitacijos programoje dienos, kol asmuo taps darbingu arba bus pripažintas nedarbingu ar iš dalies darbingu, bet ne ilgiau kaip 180 kalendorinių dienų. Ši išmoka mokama kiekvieną mėnesį (už praėjusį mėnesį).

2. Profesinės rehabilitacijos išmoka neturinčiam pagal šį įstatymą teisės ją gauti asmeniui skiriama už dalyvavimo profesinės rehabilitacijos programoje laikotarpį ir mokama Vyriausybės nustatyta tvarka iš valstybės biudžeto lėšų.

27 straipsnis. Profesinės rehabilitacijos išmokos dydis

1. Profesinės rehabilitacijos išmoka, mokama pagal šį įstatymą, lygi 85 procentams išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio.

2. Profesinės rehabilitacijos išmoka per mėnesį negali būti mažesnė kaip profesinės rehabilitacijos programos pradžioje galiojusių dviejų valstybinių socialinio draudimo bazinių pensijų suma.

3. Profesinės rehabilitacijos išmoka apskaičiuojama ir mokama Vyriausybės patvirtintų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka. Ši išmoka mokama iš Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšų.

28 straipsnis. Profesinės rehabilitacijos išmokos nemokėjimas

Jei asmuo nedalyvauja profesinės rehabilitacijos programoje, profesinės rehabilitacijos išmoka neskiriama, nepaisant to, kad asmeniui nustatytas profesinės rehabilitacijos paslaugų poreikis ir išduotas profesinės rehabilitacijos pažymėjimas, o paskirtosios mokėjimas nutraukiamas Vyriausybės patvirtintų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka.

29 straipsnis. Profesinės reabilitacijos išmokos mokėjimo atnaujinimas

Nutrauktos profesinės reabilitacijos išmokos mokėjimas Vyriausybės patvirtintų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka atnaujinamas nuo dienos, kurią asmuo pradėjo tęsti anksčiau pradėtą profesinės reabilitacijos programą.

PENKTASIS SKIRSNIS

VALSTYBINIO SOCIALINIO DRAUDIMO FONDO LĖŠOS LIGOS SOCIALINIAM DRAUDIMUI IR MOTINYSTĖS SOCIALINIAM DRAUDIMUI

30 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo fondo lėšos ligos socialiniam draudimui ir motinystės socialiniam draudimui

1. Ligos socialiniam draudimui ir motinystės socialiniam draudimui skirtos lėšos įtraukiamos į Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetą įstatymų nustatyta tvarka pagal Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymo nustatytus šių valstybinio socialinio draudimo rūšių įmokų tarifus.

2. Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo pajamas sudaro šiai draudimo rūšiai draudėjų ir apdraustųjų asmenų mokamos privalomosios valstybinio socialinio draudimo įmokos, delspinigiai ir baudos. Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo pajamų dalį gali sudaryti lėšos, skirtos iš Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rezervo Vyriausybė patvirtintų Rezervinio fondo nuostatų nustatyta tvarka.

3. Ligos socialinio draudimo ir motinystės socialinio draudimo išlaidas sudaro lėšos, skirtos šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytoms ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokoms mokėti.

31 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifai ligos socialiniam draudimui ir motinystės socialiniam draudimui

Valstybinio socialinio draudimo įmokų tarifai ligos socialiniam draudimui ir motinystės socialiniam draudimui tvirtinami Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto rodiklių patvirtinimo įstatymu.

32 straipsnis. Valstybinio socialinio draudimo įmokų mokėjimo ir išmokų skaičiavimo tvarka

1. Ligos socialiniam draudimui ir motinystės socialiniam draudimui skirtos valstybinio socialinio draudimo įmokos už kiekvieną apdraustąjį asmenį, skaičiuojamos ir mokamos įstatymų nustatyta tvarka kartu su kitomis valstybinio socialinio draudimo įmokomis.

2. Ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokos skaičiuojamos ir mokamos bei pajamos už darbą, atliktą iki pirmosios nėštumo ir gimdymo, tėvystės ar vaiko priežiūros atostogų dienos, nustatomos pagal Lietuvos Respublikos apdraustųjų valstybinio socialinio draudimo ir valstybinio socialinio draudimo išmokų gavėjų registro duomenis ir (ar) kitus papildomai pateiktus dokumentus Vyriausybės tvirtinamų Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatų nustatyta tvarka.

33 straipsnis. Išmokų skyrimas ir mokėjimas, permokėtų išmokų sumų išieškojimas

1. Šiame įstatyme numatytas išmokas, išskyrus darbdavio mokamas ligos išmokas už 2 pirmąsias kalendorines nedarbingumo dienas, skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritoriniai skyriai (toliau – Fondo valdybos teritoriniai skyriai), vadovaudamiesi šiuo įstatymu ir Vyriausybės tvirtinamais Ligos ir motinystės socialinio draudimo išmokų nuostatais.

2. Fondo valdybos teritorinis skyrius sprendimą dėl išmokų skyrimo priima ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo ir visų reikalingų dokumentų ir (ar) duomenų gavimo Fondo valdybos teritoriniame skyriuje dienos.

3. Fondo valdybos teritorinis skyrius, priėmęs sprendimą neskirti išmokos, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos išsiunčia (įteikia) pareiškėjui sprendimą ar jo nuorašą. Sprendime nurodoma išmokos neskyrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarka ir terminai. Sprendimas skirti išmoką ar jo nuorašas siunčiamas (įteikiamas) tik asmens prašymu.

4. Ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės ir tėvystės socialinio draudimo išmokos skiriamos ir mokamos nuo teisės gauti išmoką atsiradimo dienos, jeigu dėl jų kreipiamasi ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo ligos, profesinės reabilitacijos, nėštumo ir gimdymo ar tėvystės atostogų pabaigos. Tais atvejais, kai elektroninis nedarbingumo pažymėjimas išduodamas ligai pasibaigus, ligos išmoka skiriama ir mokama nuo teisės gauti išmoką atsiradimo dienos, jeigu dėl jos kreipiamasi ne vėliau kaip per 12 mėnesių nuo elektroninio nedarbingumo pažymėjimo išdavimo dienos. Vaiko priežiūros išmoka skiriama ir mokama nuo teisės gauti išmoką atsiradimo dienos, jeigu dėl jos kreipiamasi ne vėliau kaip per 12 mėnesių, skaičiuojant nuo laikotarpio, už kurį asmuo turi teisę gauti išmoką, pabaigos.

5. Permokėtos išmokų sumos išieškomos Valstybinio socialinio draudimo įstatymo nustatyta tvarka.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

34 straipsnis. Ginčų sprendimas

Ginčai dėl šio įstatymo taikymo sprendžiami įstatymų nustatyta tvarka.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 5 dalį, įsigalioja 2016 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo nuostatos taikomos asmenims, įgijusiems teisę gauti socialinio draudimo išmokas po šio įstatymo įsigaliojimo.

3. Asmenims, tapusiems laikinai nedarbingais iki šių pakeitimų įsigaliojimo, ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokos neperskaičiuojamos ir mokamos pagal iki šių pakeitimų įsigaliojimo nustatytą tvarką.

4. Asmenų, nurodytų Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 4 straipsnio 3 dalyje ir 6 straipsnio 4 dalyje, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo nebuvo drausti ligos socialiniu draudimu ir motinystės socialiniu draudimu, ligos socialinio draudimo ir (ar) motinystės socialinio draudimo stažui prilyginami jų tarnybos laikotarpiai iki šio įstatymo įsigaliojimo.

5. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2015 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas